

Marjo Ojalammi ja Elena Lindström

TUSKASTA NOUSEE AAMU

Hengellisen auktoriteetin suorittama
seksuaalinen, taloudellinen, emotionaalinen ja
sosiaalinen hyväksikäyttö, sekä siitä
selviytyminen

Tuskasta nousee aamu

Marjo Ojalampi

Elena Lindström

Tuskasta nousee aamu

**Hengellisen auktoriteetin suorittama seksuaalinen,
taloudellinen, emotionaalinen ja sosiaalinen hyväk-
sikäyttö, sekä siitä selviytyminen**

Teoksen kirjoittajista:

Elena Lindström on kirjailijanimi, jonka taakse kätkeytyy monipuolisesti lahjakas nainen, puoliso ja äiti, joka on toiminut monella sektorilla sekä yrityselämässä että julkisella puolella. Nykyään hän työskentelee tutkijatorina suomalaisessa yliopistossa.

Marjo Ojalampi on koulutukseltaan teologian maisteri, joka toimii nykyään paitsi kirjailijana ja kustantajana myös terapiatyössä omassa Bona Anima -yrityksessään.

Copyright © 2020 Marjo Ojalampi ja Elena Lindström

Kannen kuvat: Pixabay.

Kansi ja taitto: Marjo Ojalampi

Kustantaja: Bona Anima, Kerava, Suomi

Valmistaja: BoD- Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-69415-1-6 (nid.)

ISBN 978-952-69415-2-3 (EPUB)

Satutetuille

”Mutta oikeus virratkoon kuin vesi ja vanhurskaus kuin ehtymätön puro.”

(Raamattu: Aamos 5:24)

Sisällys

Lukijalle.....	10
----------------	----

Elenan tarina	14
----------------------------	-----------

Synttärit lapsettomuuslinikalla	14
---------------------------------------	----

Vanhempani kohtaavat ja minä saan alkuuni	17
---	----

Taaperona laitoshoidossa ja leikki-ikäisenä mummon luona	22
---	----

Kouluvuodet pääkaupungissa	28
----------------------------------	----

Muutto Suomeen ja avioituminen	31
--------------------------------------	----

Uskoontuloni	36
--------------------	----

Lapsettomuusongelmat alkavat	49
------------------------------------	----

Tutustuminen Suuren Profeetan opetuksiin.....	54
---	----

Matka USA:han	60
---------------------	----

Tutustuminen Aleksanderiin ja hänen perheeseensä	65
--	----

Viikko Suuren Profeetan kotona	70
--------------------------------------	----

Aleksander lähestyy minua.....	76
--------------------------------	----

Raja on rikottu	80
-----------------------	----

Etäsuhteen alku.....	82
----------------------	----

Vuodet etävaimokkeena	86
Selviytyminen.....	90
Pysähdys.....	92
Kahleet avautuvat	96
Jälleenrakentaminen	99
Jälkipyykkiä.....	106
Elämä jatkuu.....	110
	112
Hengellisen väkivallan määrittelyä ja Elenan tarinan analyysia.....	112
Kuinka hengellisen johtajan suorittama hyväksikäyttö tapahtuu, kun uhri on aikuinen? ...	135
Minkälainen persoonallisuus on hengellisellä auktoriteetilla, joka syyllistyy seksuaaliseen hyväksikäyttöön?.....	148
Kuinka seksuaalisen hyväksikäytön prosessi voi saada alkunsa ja kuinka se jatkuu?	152
Hyväksikäytön uhrin persoonallisuus – Hyväksikäytön uhriksi saattaa joutua meistä jokainen	162

Minkälainen hyväksikäytön kokemus on uhrin kannalta?	171
Miten pyrkiä varmistamaan hengellisen työntekijän persoonallisuuden soveltuvuus tehtäväänsä?	177
Vaaran merkkejä – eli epäterveen johtajan ja seurakunnan tunnusmerkistöä	181
Tervehenkisen seurakunnan ja johtajan tunnusmerkistöä suhteessa vahingolliseen uskonnolliseen yhteisöön	192
Hyväksikäyttävästä ja vaarallisesta suhteesta irrottautuminen ja toipuminen	205
Tarinan kertominen ja ymmärretyksi tuleminen	206
Sielunhoitajalle kertominen	208
Seurakunnalle kertominen	213
Mitä uhri toivoo tekijältä rikkomuksen ratkaisemiseksi ja sovittamiseksi?	217
Lopuksi: Tarinan kertominen julkisesti	221
Lähteet ja kirjallisuus	226

Lukijalle

Tämä kirja sai alkunsa loppuvuodesta 2018, kun ystäväni Elena kertoi minulle osittaisen tarinansa, ja ilmaisi halunsa saattaa se kokonaisempaan kirjalliseen muotoon. Hänen syvä toiveensa on, että hänen kertomuksensa, kaikessa traagisuudessaankin, voisi olla rohkaisuna ja apuna niille henkilöille, jotka ovat joutuneet hengellisen auervaaran hyväksikäyttämäksi. Tietoa tästä vaikeasta aiheesta tarvitsevat myös hyväksikäytön uhriksi joutuneen läheiset ja ystävät. Lisäksi Elena haluaa tehdä yhteiskunnan eri toimijat ja hengelliset yhteisöt tietoisiksi ilmiöstä, joka on suomalaisessa kontekstissa melko tuntematon.

Vaikka Elenan tarina sijoittuu osin muualle kuin Suomeen, oletan vahvasti, että vastaava ilmiö on myös meillä olemassa. Lisäksi sekä yksityiset ihmiset että hengelliset yhteisöt ovat nykyisessä globalisoituvassa maailmassa yhä enemmän yhte-yksissä toisiinsa.

Olin hämmentynyt kuulemastani, koska, vaikka olin tuntenut Elenan jo kauan, en ollut osannut edes aavistaa sitä, minkälaisessa hyväksikäytön helvetissä hän oli elänyt useamman vuoden.

Olin kyllä huomannut muutoksia nuoren naisen ja vaimon ulkoisessa olemuksessa: Elena oli vaihtanut farkut pitkään hameeseen ja polkkatukkansa nutturakampaukseen, jonka oli vielä peittänyt kevyellä sifonkihuivilla. En kuitenkaan ihmetellyt sen kummemmin muutosta, koska Elena kävi usein venäjänkielisissä, vapaiden suuntien seurakunnissa, joissa tällainen pukeutumistyyli on tavallinen. Lisäksi ystäväni oli alkanut kommentoida joistakin asioista, mielestäni, melko lakihenkisesti, mutta ajattelin tämän olevan ohimenevää ja kuuluvan uskonelämän kehitysvaiheisiin kohti armollisempaa suhtautumista itseän ja muihin.

Kun sitten toinnuin hämmennyksestäni, myös minä tajusin, että tämä tarina pitää saattaa julkiseksi. Asia ja ilmiö on tabu, siitä vaietaan. Kun manipuloinnin ja hyväksikäytön kohde on aikuinen ihminen, uhria saatetaan syyllistää ja vastuuttaa tapahtumasta. Ajatellaan, että aikuisen ihmisen pitäisi kyetä tunnistamaan petollisesti toimiva ihminen, eikä antautua vieteltäväksi, mutta asia ei ole näin yksinkertainen.

Emme halua kertomuksellamme leimata negatiivisesti kristillisiä kirkkoja, sen paremmin ns. vapaita seurakuntia kuin vanhoja kirkkokuntiakaan. Kristillisyys voi tuoda ihmisen elämään paljon hyvää, mutta on myös syytä nähdä sen suojiin kätkeytyvä mahdollisuus pahaan. On pidettävä mielessä se seikka, että hengelliset organisaatiot koostuvat ihmisistä, ja niissä toimivat kaikki ne lainalaisuudet, jotka pätevät missä tahansa ihmisyhteisössä – ja lisäksi vielä hengellinen, spirituaalinen, ulottuvuus, joka tuo oman mahdollisuuden sen väärinkäyttöön hallinnan välineenä.

Uskon, että Elena ei ole ainoa hengellisen auktoriteetin hyväksikäytön kohteeksi joutunut kristitty aikuinen ihminen. Elena koki pitkään syyllisyyttä ”huorin tekemisestään” ennen kuin tajusi, että häntä, ja samalla hänen läheisiään, on käytetty törkeästi hyväksi uskonnon varjossa.

Elenan tarina ja sen tuoma tieto ja opetus piti tulla kirjoitetuksi, koska vinoutuneet vallankäyttäjät ja yhteisöt toistavat usein samoja virheitä ja toimintamalleja, joista on syytä ottaa oppia, niin että mahdollisimman moni potentiaalinen uhri jäisi tulematta, ja hyväksikäyttäjien toiminta estettyä. Lisäksi psykoterapeutit, sosiaalityöntekijät ja muut ilmiöön ”törmäävät” tarvitsevat tietoa tästä vaietusta aiheesta.

Mutta annetaan Elenan itse kertoa tarinansa, jonka jälkeen käsittelen hengellisen auktoriteetin suorittamaa hyväksikäyttöä eri näkökulmista; ensin analysoin hieman Elenan tapausta ja sen jälkeen käsittelen hengellistä hyväksikäyttöä laajemmasta näkökulmasta. Koska aiheesta on olemassa vain vähän tutkimustietoa, käsittelyni ei ole aukotonta; siitä jää uupumaan monia tärkeitä näkökulmia.

Elenan tarina on siinä muodossa, kun hän on sen itse kirjoittanut; olen vain hiukan toimittanut sitä. Perhettään suojellakseen Elena ei esiinny omalla nimellään. Myös muiden henkilöiden nimet on vaihdettu, niin että yksityisyys säilyy.

Kurikan Jurvan mökilläni keväisenä ja linnunlaulusena maaliskuun päivänä vuonna 2020.

Marjo Ojalammi

Elenan tarina

Synttärit lapsettomuuslinikalla

Päivä oli 13.11.1996 ja vietin 30-vuotissynttäreitäni – Väestöliiton lapsettomuuslinikalla. En ollut valinnut tätä, näin vain sattui. Lääkäriaikoja ei kai ollut helposti saattavilla ja me, mieheni kanssa, otimme sen ajan, jonka me saimme.

Mietin siinä toimistossa istuessani ja odotellessani, että onhan tämäkin tapa juhlia pyöreitä vuosia. Olimme menneet naimisiin pari vuotta aikaisemmin ja vuoden odottelun ja toivomisen jälkeen olimme aloittaneet lapsettomuushoidot. Se oli pitkäväteinen prosessi. Ensin terveystarkastukset, kuten verikokeet, hormonitasojen varmistelut, spermakokeet, munatorvien puhallukset ja lopuksi vatsaontelon tähytys, ennen kuin varsinaiset toimenpiteet alkoivat.

Lopulta lääkärit eivät löytäneet minusta mitään vikaa, mutta mieheni spermanlaatu todettiin heikoksi ja riittämättömäksi luonnolliseen hedelmöittämiseen. Hedelmöityshoitojen pitäisi kuitenkin auttaa – inseminaatiolla tai koeputkihedelmöityshoidoilla kuulemma olisin voinut tulla raskaaksi.

Lapsettomuusklinikan odotushuoneen seinällä oli söpöjä kuvia ”puputarinoista” – puput kun ovat tietävästi hedelmällisiä. Matalalla pöydällä oli vieraskirja. Sen etusivulla luki ”Täällä kaikki olemme samassa veneessä. Voit rohkeasti jakaa tuntojasi, täällä sinua ymmärretään”. Ajattelin itsekseni: ”En kerta kaikkiaan halua olla tässä veneessä, enkä jakaa tuntojani tuntemattomien ihmisten kanssa. Sitä paitsi olen uskossa, meidän Herramme Jeesus tekee ihmeitä, ja en aio todellakaan viipyä täällä kovin pitkään!”

Kunpa olisin tiennyt kuinka pitkä meidän lapsettomuustaipaleesta tulisi! – ehkä parempi, että en tiennyt.

Siinä vaiheessa, 30-vuotissyntymäpäivänäni olimme edenneet lapsettomuushoidon kliinisellä polulla jo jonkin matkaa. Kaikki tutkimukset oli tehty ja edessä olivat inseminaatiot Clomifen ovulaatiostimulaatiolla. Miehelläni oli myös edessä toimenpide, jonka tarkoitus oli parantaa sperman laatua. Lääkärin tehtävä oli tukkia verisuoni, joka sijaitsi liian lähellä kivespussia ja siten nostatti kivenpussin lämpötilaa suositusarvon yläpuolelle.

Saimme ohjeet tulevista lapsettomuushoidoista ja lähdimme kotiin. Matkalla kotiin poikkesimme naapureiden luona, joilla

oli kolme pientä lasta. Rouva oli kotoisin Itä-Euroopasta ja mies oli suomalainen. Kyseisen perheen vanhemmilla, Alinalla ja Pekalla, oli melko suuri rooli elämässäni. Siitä tulen kertomaan lisää hieman myöhemmin.

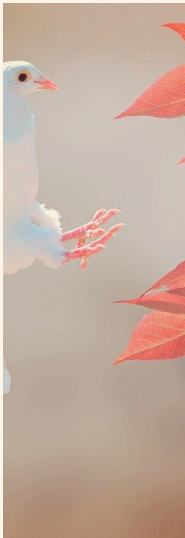
Sinä päivänä koko perhe osoittautui olevan vatsataudissa. Ajattelin, että hyvänä kristittynä minun tulee auttaa. Vietimme loppupäivän heidän luonaan. Sain siivota vauvan oksennusta ja vaihtaa ripulivaippoja, kun äitikin oli aika heikossa kunnossa. Mietin, että Herrani ainakin on varmaan ylpeä minusta, kun olin kieltänyt itseäni ja palvellut toisia. Kun lopulta illalla pääsimme kotiin, keskustelimme mieheni kanssa, että merkkipäivääni olisi hyvä muistaa jollakin iloisemmalla tavalla ja päätimme sen kunniaksi lähteä USA:n matkalle. Yksi sukulaisistani asui Floridassa ja meillä oli ollut puhetta käydä hänen luona aikaisemminkin.

Matkalla ei kuitenkaan ollut kiirettä, se sai toteutua sopivan hetken tultua...

Elenan tarina ja sen analyysi. Tietokirja henkisen ja hengellisen väkivallan muodosta, joka on erittäin kätkeytyvää eli siitä tiedetään hyvin vähän.

Kyseessä on uskonnollisen auktoriteetin käyttämä hengellinen väkivalta vaikutuspiirissään olevaa aikuista ihmistä kohtaan. Tämä voi johtaa monimuotoiseen hyväksikäyttöön, myös seksuaaliseen.

Ilmiöllä ei ole täsmällistä suomenkielistä termiä. Tässä teoksessa käytetään sanaa kietominen. Hengellinen ja spirituaalinen ulottuvuus mahdollistaa hyväksikäyttäjälle hallinnan ja vallan mahdollisuuden, jota muissa henkisen ja seksuaalisen hyväksikäytön muodoissa ei ole.

Vaikka uhri on aikuinen, hänen on erittäin vaikea huomata sitä tosiseikkaa, että suhde, johon hän on ajautunut, ei ole kahden tasaveroisen aikuisen rakkaus- ja kumppanuussuhde.

Kietominen (tai viettely) toimii pääpiirteissään kuin grooming, eli lasten houkuttelu aikuisen seksuaalisiin tarpeisiin netin kautta. Aikuinen ihminen kiedotaan uskonnollisessa kontekstissa taitavasti manipuloiden.

